

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 20 maart 2018
Ons kenmerk 12/4.6/2018000732
Behandeld door mevrouw J. Warners (0592) 36 54 05
Onderwerp: Beantwoording technische vragen Statenstuk 2018-830 'Doorontwikkeling Health Hub Roden'
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Op 7 maart 2018 is het Statenstuk 2018-830 'Doorontwikkeling Health Hub Roden' besproken in de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie. Naar aanleiding hiervan zijn er door een tweetal fracties, ChristenUnie en D66, technische vragen gesteld. Hierbij informeren wij u over de beantwoording van deze vragen ter voorbereiding op de behandeling van het Statenstuk in uw Staten op 28 maart 2018.

Beantwoording technische vragen ChristenUnie:

1) In februari 2015 hebben we als provincie geld beschikbaar gesteld voor de Health Hub Roden, zo'n 3 miljoen. Er is toen gezegd dat er na twee en een half jaar een go/no go moment zou zijn en dat het project dan ook geëvalueerd zou worden en dat na positieve besluitvorming het tweede deel betaald zou worden. Kunt u ons nader informeren over deze besluitvorming tot continuering en door wie dit besluit genomen is? En kunnen wij de evaluatie ontvangen?

Antwoord:

In 2015 hebben wij een subsidie verleend voor het project Health Hub Roden (HHR). De subsidie is verleend aan de Hanzehogeschool Groningen (als penvoerder van dit project) en bedraagt € 3,18 miljoen (€ 2,38 miljoen rijksbijdrage REP en € 0,8 miljoen provinciale cofinanciering). De subsidiebeschikking heeft betrekking op de duur van het project, tot 1 maart 2020. De verplichtingen die zijn opgenomen in deze beschikking zijn in ruime mate behaald (medio 2017). Vanwege het meerjarig karakter van dit project zijn er afspraken gemaakt over de verantwoording in de vorm van voortgangsrapportages. Op basis van de voortgangsrapportages is besloten het

project te continueren. Via de reguliere planning & controlcyclus zijn uw Staten op hoofdlijnen geïnformeerd over de resultaten van het project HHR.

2) Waarom is er geen projectontwikkelaar die dit project wil ontwikkelen? Er staat in het stuk dat deze er wel is, maar dat deze alleen verder wil als er garanties komen van de overheid. Waarom is er niet gekozen voor deze variant? Daarmee wordt oa het risico dat de verbouwing duurder uitvalt dan begroot elders belegd, en gedaan door mensen die daar verstand van hebben.

Antwoord:

Dit is wel verkend, maar er is niet gekozen voor de variant van deze projectontwikkelaar, omdat:

- *de exploitatiekosten door de voorgestelde constructie dusdanig hoog werden dat hiermee voor startende ondernemingen onaantrekkelijke tarieven gehanteerd zouden worden;*
- *de projectontwikkelaar in beginsel alle risico's gedekt wenst te hebben door middel van een garantie;*
- *het niet de doelstelling van de projectontwikkelaar is om het ecosysteem te ontwikkelen maar om een goed financieel rendement te realiseren.*

De aankoop en verbouwing vinden plaats in eigen beheer. Er wordt strak gestuurd op de budgetten. Bedrijven en gebruikers van de HHR worden betrokken bij de verbouwing. In de begroting is een post voor projectkosten opgenomen waarvoor indien nodig benodigde expertise kan worden ingehuurd.

3) Een vraag die ons ook bezig houdt is of dit pand, dat een marktwaarde heeft van 775.000 na de verbouwing ook zoveel meer waard is, en zo niet, welk risico we lopen in geval de HHR het niet 25 jaar volhoudt, of liever, als de health hub zo'n succes wordt dat het pand weer te klein wordt.

Antwoord:

De huidige marktwaarde is gebaseerd op het huidige gebruik van de productie-/bedrijfsruimte. Als gevolg van de verbouwing zal het pand als kantoor/verzamelgebouw worden aangemerkt. Hierdoor zal de marktwaarde toenemen als gevolg van de gebruiksmogelijkheden en het risico voor ons kleiner worden. Op de aankoop- en verbouwingskosten, minus de waarde van de grond, wordt afgeschreven. Wij verwachten dat de marktwaarde bij het weer te koop aanbieden in ieder geval de boekwaarde van het pand zal overtreffen. Zo wordt elk jaar het potentiële verlies op een lagere marktwaarde van het pand kleiner. Afgesproken is dat zodra de mogelijkheid zich voordoet, het pand marktconform verkocht wordt. Hierbij heeft de stichting het eerste recht van aankoop. Hiermee wordt het eventuele risico voor de provincie/gemeente gemitigeerd. Let wel, de waarde van het pand wordt door de markt bepaald. Wij kunnen nu nog niet zeggen op welk moment het pand verkocht wordt en daarmee ook niet wat de waarde op dat moment zal zijn.

De exploitatierekening voor de Stichting Vita Roden is conservatief opgesteld. De opzet is dat de provincie het pand verhuurt aan de stichting en dat de kapitaallasten en onderhoudskosten die de provincie en de gemeente Noordenveld maken gedekt worden door de huuropbrengsten.

Een van de doelstellingen van het ecosysteem is dat Vita Roden ook een incubator-omgeving dient te zijn voor start- en scale-up bedrijven. Dit impliceert tevens dat er een continue roulatie van bedrijven zal zijn. Bedrijven die te groot worden of in een volgende fase terechtkomen, zullen uitwijken naar andere panden. Bij voorkeur op het industrieterrein van Roden, zodat een MedTech-campus ontstaat, waarbinnen de HHR voortbestaat.

4) In 2015 was er sprake van cofinanciering van oa onderwijs en bedrijfsleven, waarom doen zij nu niet mee, behalve dan middels een afnamegarantie voor 5 jaar?

Antwoord:

De kennisinstellingen en bedrijven dragen bij aan het project HHR door de inzet van uren ('in kind'-bijdrage). Deze inzet geldt voor de looptijd van het project, tot en met maart 2020. Kennisinstellingen en bedrijven doen ook mee in de doorontwikkeling van HHR, door ruimte af te nemen (huur). Hiermee wordt door deze partijen het belang dat zij hechten aan de verduurzaming van het project HHR concreet gemaakt.

5) De provincie Groningen wordt ook als partner genoemd van de HHR. Welke investeringen gaan zij de komende jaren doen? Kan de investering in het nieuwe pand niet gedaan worden door beide betrokken provincies?

Antwoord:

De provincie Groningen is een partner binnen het project HHR. Het voornemen is om de mogelijkheden en rol van de provincie Groningen verder te verkennen en de provincie Groningen te betrekken bij de doorontwikkeling van de HHR. De provincie Drenthe heeft samen met de gemeente Noordenveld het initiatief genomen om de doorontwikkeling van de HHR op het gebied van de huisvesting mogelijk te maken.

6) Wat gebeurt er met de investeringen die gedaan zijn in het huidige pand? We lezen dat de huur is/wordt opgezegd, maar komt er nog iets terug van die investering?

Antwoord:

Getracht zal worden zoveel mogelijk mee te nemen naar het nieuwe pand, waarbij afwegingen gemaakt worden op basis van de kosten tussen verhuizen en opnieuw plaatsen van eerder aangeschafte zaken en nieuwe aanschaffingen. Ook inventaris, meubilair en dergelijke zullen worden meegenomen naar het nieuwe pand. Daarmee zijn eerder gedane investeringen niet weg.

7) In de berekeningen wordt aangenomen dat de HHR vooralsnog wordt gecontinueerd. Dat is inderdaad nogal cruciaal. Wij willen dan ook graag weten waarop die aanname is gebaseerd, en ook of het realistisch is om ervan uit te gaan dat dit project nog 25 jaar blijft draaien.

Antwoord:

Dit traject is opgestart vanwege het succes van het lopende project, waardoor de huidige locatie niet meer kan voldoen aan de vraag van de vele bedrijven die hebben aangegeven deel te willen uitmaken van de HHR.

Cruciaal in het bestuurdersoverleg van 15 januari 2018 was dan ook de vraag of de aanwezige partijen (provincie, gemeente Noordenveld, Hanzehogeschool Groningen en Noorderpoort College) het project HHR wensen te continueren. Hierop is een positief antwoord gegeven. Bij het opstarten van dit traject om te komen tot aankoop van het pand, hebben de Hanzehogeschool Groningen en het Noorderpoortcollege een afnamegarantie gegeven voor vijf jaar plus een verlenging van vijf jaar onder gelijkblijvende omstandigheden. Hieruit blijkt het commitment van deze partijen om het project HHR te continueren.

8) Klopt het dat wij samen met de gemeente Noordenveld risicodragend zijn, of is de provincie alleen risicodragend, aangezien wij het pand kopen?

Antwoord:

Het klopt dat ook de gemeente wil participeren en als risicodragend voor 20% van de risico's gaat staan. De Gemeenteraad van Noordenveld heeft op 14 maart 2018 besloten om € 599.300,-- beschikbaar te stellen voor de aankoop van het Resato-pand.

9) Een eventueel positief resultaat van de exploitatie gaat naar de stichting Vita. Dat klinkt logisch, maar gezien het feit dat wij (met de gemeente Noordenveld?) het risico dragen, lijkt het ons niet meer dan logisch dat de positieve resultaten terugvloeien naar de provincie. Ik snap dat dat juridisch haken en ogen zal hebben, maar is daar een mouw aan te passen?

Antwoord:

Doel van deze constructie is dat door middel van positieve resultaten van de Stichting Vita Roden het ecosysteem verder ondersteund en uitgebreid kan worden. In de statuten van de Stichting Vita Roden zal dit geborgd worden. Op deze manier zullen uiteindelijk ook de risico's voor de provincie verder verlaagd worden.

10) Kunt u deze zin uit het stuk toelichten: Uit de risico's voortvloeiende kosten zullen ten laste komen van budget Versterking Economische Structuur. (Betekent dit dat dit budget wordt opgehoogd?)

Antwoord:

Dat betekent niet dat het budget verhoogd wordt, maar dat dit binnen het bestaande budget Versterking Economische Structuur opgevangen zal worden, waarbij de gemeente voor 20% van de eventuele kosten bijdraagt.

11) Klopt de besluittekst wel? Er staat: (...) en krediet van â, 2.397.200,-- beschikbaar te stellen voor het aankopen en aanpassen van het Resato-pand voor de realisatie van het Ecosysteem Health Hub Roden, waarvan â, 775.000,-- voor aankoop en aanpassing van het gebouw. Volgens ons moet 'en aanpassing' weggelaten worden.

Antwoord:

Dit klopt inderdaad niet. Deze zin wordt in het Statenstuk onder het kopje Advies en in het Ontwerpbesluit aangepast.

Beantwoording technische vragen D66:

1. Wat betreft het verleden: door provincie, regio groningen/assen en de gemeente is 3 tot 4 miljoen gemeenschapsgeld in de Health Hub gestoken, wat blijft of is daar van over?

Antwoord:

De provincie heeft € 3,18 miljoen subsidie verleend voor het project HHR (dekking uit Rijksbijdrage REP € 2,38 miljoen en provinciale cofinanciering REP € 0,8 miljoen). De provincie heeft inmiddels € 2,2 miljoen als voorschot aan het project HHR verstrekt. De gemeente Noordenveld draagt € 0,3 miljoen bij (aangevuld met 'in-kind'-bijdrage) en de Regio Groningen - Assen draagt € 0,56 miljoen bij.

2. Hoeveel bedroegen de investeringen, die nog vrij recent zijn gedaan in het Cordis pand? Welk percentage is daarvan aard- en nagelvast? Wat gebeurt met de investeringen die in het Cordis pand zijn gedaan. Krijgt de eigenaar die als de Health Hub vertrekt?

Antwoord:

De investeringen in de HHR bedroegen € 1 miljoen. Wij gaan eerst in gesprek met de verhuurder over wat deze wil overnemen. Wat de verhuurder niet wil overnemen, wordt verhuisd naar de nieuwe locatie, inclusief wanden enzovoort. Het Lab kan volledig worden meegenomen naar de nieuwe locatie. Kortom, wat meegenomen kan worden, wordt meegenomen (zoals bijvoorbeeld de luchtbehandeling enz.).

3. Hoeveel arbeidsplaatsen zijn er in de afgelopen jaren gecreëerd? Is het aantal van ca. 1000 in Cordis'tijd naar ca1000 + 300=ca1300 gestegen? Of zijn het er totaal ca300 (dus 700 minder dan voorheen)?

Antwoord:

In het Statenstuk staat bij de inleiding het volgende:

'In 2008 is Cordis (onderdeel van Johnson & Johnson en goed voor duizend arbeidsplaatsen) uit Roden vertrokken. Om de bedrijvigheid rond medische technologie in Roden en de regio te behouden en te stimuleren is het Springboard Initiatief opgestart. Hiermee is voorkomen dat er meer dan tweehonderd regionale toeleveranciers van Cordis zijn omgevallen. Door het projectplan Springboard 2.0 (startups medische technologie) is in 2016 de Health Hub Roden (HHR) ontstaan.

Inmiddels heeft dit geresulteerd in circa driehonderd nieuwe arbeidsplaatsen, bijna twintig nieuwe bedrijven en ruim zeventig organisaties uit Noord-Nederland die lid zijn geworden van de Health Hub in Roden. Hierdoor blijft de kennis rond de complexe materie van medische technologie voor het Noorden behouden en vormt de HHR een goede basis voor verdere groei en innovatie. Er is sprake van een kwaliteitsslag op het gebied van productie naar innovatie waarbij bedrijven en kennisinstellingen nauw met elkaar samenwerken.'

Oftewel, van de duizend verloren gegane arbeidsplaatsen zijn via bovenstaand traject de afgelopen jaren driehonderd banen teruggewonnen en is de basis gelegd voor verdere uitbouw/versterking.

De Cordis-medewerkers waren vooral productiemedewerkers (circa duizend). Via het Cordis-fonds zijn deze medewerkers geschoold en begeleid naar ander werk. Tevens is de Vereniging Springboard opgericht voor kenniswerkers. Springboard heeft vorm en inhoud gegeven aan de cursus Entrepreneurship, de voorloper van HHR. De 300 fte waaraan wordt gerefereerd is nieuwe werkgelegenheid, voornamelijk ingevuld door kenniswerkers.

4. De "huidig belangstellenden" zouden goed zijn voor +100 arbeidsplaatsen? Waar zitten die arbeidsplaatsen nu (bijv in of buiten Drenthe)? Begrijpen we goed dat het niet alleen startups betreft?

Antwoord:

Die arbeidsplaatsen zitten vooral in de regio Groningen-Assen. Van oudsher zitten er in dit gebied relatief veel bedrijven met een zogenaamd MedTech-karakter. Bestaande bedrijven in deze sector maken nu ook al gebruik van de faciliteiten van de Health Hub met als uiteindelijk gevolg groei van de werkgelegenheid.

5. Als tot aanschaf & financiering van het pand wordt overgegaan zou de provincie in de rol komen van 'huisbaas'. Vanwaar deze op het oog oneigenlijke activiteit en niet via een private partij, een combinatie van partijen of de onderwijsinstellingen? Waarom kan dit niet door 'de markt' worden gedaan?"

Antwoord:

In eerste instantie kwam bij de provincie de vraag binnen of eventueel een lening verstrekt kon worden aan de nog op te richten stichting om een pand voor de HHR te kopen. Gezien de risico's die het verstrekken van een lening in dit geval met zich meebrengt en het feit dat de stichting dan ook het beheer en onderhoud voor haar rekening zou moeten nemen, is ervoor gekozen geen lening te verstrekken, maar zelf het pand te kopen. Dit heeft voor de provincie minder risico's. De provincie heeft ervaring met het beheer en onderhoud van gebouwen en het is uiteindelijk ook nog eens goedkoper. Bovendien hebben wij als eigenaar meer invloed op de (onder)huurders, zodat nieuwe kansen gecreëerd kunnen worden. Op deze wijze wordt bijgedragen aan het behoud van, dan wel nieuwe werkgelegenheid en bedrijvigheid.

Commitment Venture Capitalists

In de commissievergadering Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie d.d. 7 maart 2018, heeft de PvdA gevraagd of het mogelijk is de verklaring in te zien van deze Venture Capitalistst. Deze verklaring is anoniem bijgevoegd in bijlage 1.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris a.i.

, voorzitter

Bijlage: Verklaring van commitment
km/wa/coll.

VERKLARING VAN COMMITMENT

Als gevolg van de ontwikkelingen van Health Hub Roden en groeiende vraag naar faciliteiten is in het afgelopen jaar gezocht naar een andere locatie met meer mogelijkheden. Op deze locatie wordt een eigenzinnig en inspirerende ecosysteem ontwikkeld waar bedrijven, instellingen en studenten werken en samenwerken, uitdagen en stimuleren om vanuit Healthy Ageing medisch technologische toepassingen te ontwikkelen en te implementeren. Het wordt een open en transparante omgeving, vergelijkbaar en gebaseerd op de huidige opzet en inrichting van Health Hub Roden.

Ondernemerscentrum

Naast Health Hub Roden wordt op deze locatie ook een ondernemerscentrum ontwikkeld waar vierkante meters en diverse faciliteiten aan ondernemers, startups en partijen zullen worden verhuurd. Van de gebruikers van het ondernemerscentrum wordt gevraagd dat zij actief bijdragen aan verdere ontwikkeling en invulling van het ecosysteem en het unieke innovatieve karakter hiervan.

Onderwijsfaciliteiten

Het doel is om zo snel mogelijk na verwerving van het pand additionele collegieruimte beschikbaar te maken. Waarbij opgemerkt wordt dat gedurende een periode van 12 tot 18 maanden een verbouwing plaatsvindt en rekening gehouden dient te worden met (minimale) overlast.

De aanwezige ruimten en faciliteiten worden via een, nog op te richten, stichting 'Vita Roden' verhuurd.

Verklaring

De Health Hub Roden heeft commitmentverklaringen van 2 venturecapitalist die verklaren zich meerdere jaren te willen verbinden met als doel startups en scale-ups in de medische technologie te ondersteunen met financiële middelen, advies en begeleiding. Beide partijen hebben de intentie afgegeven ook een dag in de week 'kantoor te houden' in de Health Hub Roden.

Met vriendelijke groet,

- 1.
- 2.